Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Mercuriale Joannis andree

Johannes <Andreae>

Uenetijs, 8.VIII.1499

[Einleitung:] Non est novum. Sic incipit glossa super Rubrica

urn:nbn:de:bsz:31-323789

Visual Library

On eſt nouū. Sic inci
pit gl. ſu
per Rca. cuius gl. pricipio ⁊ fini reſi
ſtens faciā plura noua. Erit primuʒ
qꝛ per alphabetū ad mīus dupl'r pō
deratuʒ regulas proſequar: ⁊ non eo
ordine quo ſunt ſcripte ⁊ ſic fini gl. re
ſiſtā. Mouet: qꝛ h̄ lectura nouelle
nō in ſcholis legenda ē ſed ſtudēda.
Illū aūt ordinem ſtudio magis h̄ ex
pedire putaui. per quē ꝙ q̄rit facili⁹ iuenitur. ¶ Ipſarū ta
men regularū ordinē textualeʒ ſemꝑ numerus deſcriptus ⁊
duplicatus oſtendet. ꝓpter qd̄ illum etiaʒ in textu ſignari ſu
adeo. Taleʒ autē modum tradēdi fuiſſe ab oli. ⁊ nō nouiter
adinuentum videri poteſt in Hieronymo capl'o hebraico-
rum nominuʒ. ⁊ c. ſequēti. ¶ Erit ſecundū qꝛ extra rubricā
ad ſuffragium in totius hui⁹ rubrice ſuffragio non remittaʒ
cuius contrariū in tota nouella ſeruaui breuitatis cā. ⁊ ꝑꝑ
mās chatenādas ad ordinarias tamen glo. qn̄qꝫ remittam.
¶ Tertio qꝛ tepidus ſuʒ ⁊ fui in opere Mercurialiuʒ que
ſtionū. quod iam lapſis multoruʒ annorum curriculis icho
aui. Et hoc ideo qꝛ illius expedientie non eſt quā a pricipio
exiſtimaui. Sexti eni ⁊ Clementinarū ⁊ extrauagātiū ſuper
uenientia noua iura ex antiquis q̄onibus quas ꝑ volumina
cedulaſqꝫ collegerā omnes fere notabiliter dubias termina
rūt. qd̄ ⁊ de multis vtilibus q̄s ꝑ mās ſupra deſcripſi: ⁊ d̄ in
fra ſcribendis futurū fore preſumo. Nec hoc me retrahit a
labore. Licet. n. per id ſciā operis vſum ⁊ ſic eius laudeʒ mi
nui tamē ſi talis fructus determinatiōis extabit: ex nūc ſum
me cōtentor. Nā valde delectat quod ꝑ dei opus actiuū vt
puto nō ſimpliciter ꝑmiſſiuū ipſius vicarius ſic totius eccle
ſie mōarchiā gubernat ⁊ regit ſic ſibi paretur a ſubditis: qd̄
pacifice ſuarum conſtitutionū ſuaſiones ⁊ monita deciſio-
nes ⁊ frena ſuſcipiūtur. propter qd̄ ad illas condendas vti-
liter ⁊ prudēter inuigilat. Sʒ qꝛ monarchia imperij iam du
dū non multū viguit nec laborauit ad ſui iuris dubia decidē
da. legiſtas ex vigilo quibus optime ꝯgrueret illud opus.
¶ Hoc ideo dixi qꝛ in eas omnes nō perditas ꝑ me alibi ſi
locatas hic inſerā. ⁊ de perditis aliquas reficere laborabo.
Aliorum etiam qui non ſunt actu legentes nec habiles ad le
gendū h̄ multas ſub regulis q̄bus cōueniēt collocabo. illas
precipue q̄s Clemētinarū apparatus allegat. In quaꝝ pro
ſecutione monitus ꝑ Hiero. ad Cypri. ſtudentis intelligēti
am querā. ⁊ nō doctrine gloriā ex multiplicatiōe ſermonū.
Itē ad Dama. vbi contra frondentia ſpumātia ⁊ trutinata
verba dicebat. Mihi ſufficit ſic loqui vt intelligar. Diffor-
mes aūt diſputādi forme in illarū diuerſitate patebūt. Ipſa
rū etiā vtilitatē ponit. l. vlti. §. mixta. ff. de muneri. ⁊ hono. di
cens ꝙ Modeſtinus notando ⁊ diſputādo bene ⁊ optima
rōne decreuit. ⁊ ſm̄ Augu. Ratio vincit per diſputatiōis pu
gnā. xxiij. q. vj. vides. ¶ Quarto poſt ſingulas l'ras alpha
beti iuris ciuilis regulas hic obmiſſas per eaſdē l'ras incho
antes h̄ ordinate deſcribam que allegate videri facile pote-
runt ſic locate. Et licet ſciā hoc agē non ſubtile nec tn̄ igno
ro longe plus vtile canoniſtis mēbranas ex illis q̄ʒ ex gl. to-
tidē occupari. ¶ Quito ſciendum eſt ꝙ ſcripta Dy. ſuper
his regulis decidere nō itēdo. ea tn̄ tangā ex illis que i ſcho
lis recitare ſolebam. ⁊ que canoniſtis expedire putabo. ⁊ qn̄
qꝫ ſuper regula totum qd̄ ſcripſit includam. Archi. autē ſu-
ꝑ his regulis nihil ſcripſit. ¶ Sexto ⁊ vltio nō obmittā ꝙ
poſitores harum regularū multū iuuari potuerunt ex gene
ralibus que in fine ſui repertorij poſuit Guillel. ¶ Iuxta ſo
litum ergo gloſarum ordinē ad iſtius glo. epilogū veniam⁹.

¶ Glo. iſta primo cōtinuat rubricā. Secundo ad ſituatio
nem opponit ⁊ dupliciter ſoluit. tertio ꝑ modum ſumme de
regula querit q̄nqꝫ. ⁊ tria de iure. In eadem glo. ibi inquit
lex in fine. ibi ſunt ad litterā v̄ba predicta ⁊ ibi gnāli nomina
tis vidua diaconiſſa deo dedicata ⁊ ſantimoniali. ſubdit oēʒ
aliam feminā religioſi nominis vel dignitatis. Et ibi ois dif
finitio hāc ⁊ tres ſequentes vide īfra ſub littera. O. ⁊ ibi ne
mo. xiiij. ſunt ibi que ſic icipiūt. Et prima ſic dicit. nemo qui
condēnare nō poteſt: abſoluet pōt. ⁊ ibi nullū. ſequitur. cri
men patitur is qui non prohibet cū prohibere non poſſit: ⁊
ibi. l. vltima actionis nomē oēs comprehendit in rem vel in
perſonā. Et ibi non pn̄t. ſequitur: omnes iuris articuli ſigil-
latim lege cōprehendi ⁊ ideo de fil'ibus ⁊c. ¶ In glo. j. ibi
enarrat quādoqꝫ dicitur regula ius ſcriptum. lvj. di. nomanē
ſem. Io. mo. dicit ꝙ regula iuris ideʒ quod regula iuridica.
Sicut cappa Socratis ē cappa ſocratica. dicit autē ꝙ in dif
finitione regule iuris ſunt ꝯiungenda ius ⁊ regula. quare ſʒ
cum congrue dicit ꝙ regula iuris eſt diſtortū prauūqꝫ corri
gens bonū ⁊ equū breuiter comprehēdēs. Et ibi regulares
nō ſolū religioſi: ſed etiā ſeculares clerici dicuntur eē ſub re
gula. Unde dicit Canon ꝙ eccleſiaſticis ordinibus manci-
pati canonicis regulis tenentur aſtricti. xxiij. di. quāq̄ʒ ⁊ cla
re patet hoc. xij. di. c. vlti. ibi nec monaſteriorum conſuetudi
nes cū eccleſiaſticis regulis ſint permixte. ad id facit. c. d. de
his poſt pri. i ſi. xj. di. nolite. xxv. q. j. a ſāct]. ⁊ q. ij. ꝑuilegia. ⁊
i. c. igitur. i auc. d̄ ſanc. epi. poſt ꝑn. §. dam⁹. oēs etiā chriſtia
ni ſunt ſub regula fidei. xxv. q. j. pria ſalus: ⁊ ibi per regulam.
i. virgam. j. q. iiij. §. Item peccato in ꝑn. ibi regulam auream
⁊ Ioſue. vij. Et ibi tollatur imo etiā per exceptioneʒ dicitur
regula in alijs cōfirmari. ff. de fun. inſtruc. l. queſitum. §. deni
qꝫ neratius de teſta. mi. l. tribunus. §. vlti. Et ibi equipollēt
de hoc ſatis h̄ per Dy. vide ſupra eo. lib. de elec. vt circa. Et
ibi ſimul iungere datur exemplum qꝛ qd̄ ſtatutū eſt de piſci-
bus auibus beſtijs feris lapillis in littore maris inuentis ꝙ
cōceduntur occupanti. qꝛ in nullius bonis ſunt. ff. de re. d. l.
quedā. de ac. poſ. l. j. in prin. inſti. de re. di. §. j. ⁊ §. fere. Hij ca
ſus ⁊ ſimiles coniūguntur per regulam ꝙ nullius in bonis ē
id naturali rōe occupāti concedit. ff. d̄ acq. re. do. l. iij. in ꝑn.
vt dixit Accur. ff. eodem. l. j. ⁊ hic Dy. qd̄ tamē fallit i libero
homine. re ſacra. ⁊ alijs que no. ff. de re. di. l. j. Et ibi legant]
tm̄ vt qꝛ non poterat teſtari ⁊ ſic nec legare. ⁊ qd̄ ſequitur d̄
legāte ⁊ legatario puta qꝛ legat teſtator ſeruo ſuo. vel legat
heredi a ſeipſo. De tertio eſt exēplū qn̄ legat ſuo heredis. d̄
quarto. qn̄ legant colūne edibus infixe. Quintū patet ꝑ pre
dicta. Et ibi aptius dici poſſet hoc placet h̄ Dy. Et ibi men
te ſedebat: ⁊ hoc reſpectu ius dicit ars hōi ⁊c. Nā ſi ponim⁹
ſciam iuris in hoie: dicemus ꝙ ars ſiue cōceptus q eſt in ta
li hoie eſt ars in mente hominis iuſti ⁊ equi hn̄tis noticiam
diuinarum ⁊ humanarū rerū ſciētiſqꝫ diſcernere equum ab
iniquo iuſtū ab iniuſto licitū ab illicito. Habʒ ergo talis hō
artem ⁊ ius in mēte ſicut q̄ſqꝫ artifex q vult opus in eſſe pro
ducere: habet in mēte cōceptū que mentis rō vel conceptus
dicitur ars etiā ante operis ꝓductionē in actū. a tali ergo iu
re ⁊ arte lʒ nōdū ſcripta produci poſſet regula. Et ibi. ad ſe
cundū quo queritur. ¶ Circa iſtud ſciendū ꝙ Io. mo. i de
cre. cupientes in ſi. prime partis prolixe tractauit q̄uo ius hʒ
varias ſignificationes. ⁊ vt ſcripſi ſuper glo. ſignificata ſuꝑ
verbo iuribus exquiſite ⁊ in expedienter id poſuit cū ſatis
illa dec. glo. proprijs abundaret. h̄ ergo vbi remiſi abbreui-
ando ponamus. Eſt. n. ius aqua pinguis. inde. Oratius. of-
fas in iure natantes. ⁊ dicūt medici ꝙ vinum oua ſorbilia ⁊
ius bonorū carnium cito cōuertunt in nām. ⁊ vide qd̄ dixi de
obſer. ieiu. conſilium ſuper verbo ab alijs. Secūdo dicitur
ius rectum vel iuſtū. vnde iſte habet ius ideſt habet pro ſe
iuſtitiam a qua ius dicitur vt hic in glo. ⁊ hoc modo ibi. ele-
cti debent comparere cū iuribus. ſ. que iuſtificant eoruʒ cau
ſam vel intentū. ſic dicitur poſſeſſio habere plus facti q̄ʒ iu-
ris. i. eius quod cenſeatur iuſtū cum in poſſeſſione notat fa-
ctum. habetur id de conceſ. pre. cum noſtris. ſic dicitur ferri
ſnīa cōtra ius litigatoris. ꝟ. eo. li. d̄ ſen. excō. venerabilib⁹. §.

vbi autem cum eoꝛ. Tertio idem eſt ꝙ poteſtas. xxv.q.j.§.
ſi ergo.vſ.bis ita.ff. de pac.contra iuris.§.ſi filius.ff.ꝺ tute.
l.j.in pn.ꝛ inſti.de iure na.in pn.ſm litteram que habet ius ꝛ
ptās.ſꝫ lraꝫ vis ꝛ ptās expōif.i.vritus poteſtatiua vel viri
tuoſa ptās. ꝛ reprobat gl.q̄ expōit.i.violenta.nā vt dicit oē
violentū reprobū.vj.di.in fi.ꝛ tamē vt dicit poteſt dici ꝙ eſt
violentia a iure permiſſa.xl.di.ante oia.C.vnde vi.l.j.de ſen.
excō.ſi vō.ff.de verbū.ſig.pupillus.§.territoriū. Quarto di
citur ius ars.ff.ꝺ iuſti.ꝛ iure.l.j. Quinto ponif ꝓ verborum
conceptione vel forma.ff.de pac.ſi vnus.§.pactus i princ. ꝛ
de hac cōceptiōe habetur.ff.de verb.obli.l.j.§. ſi quis ita ꝛ
.C.de contra.ꝛ com.ſti.l.omnes. Sexto ponitur pro rigore
iuris.ff. de legi.l.cum nulla.C.e.l.j. Septimo pro vinculo.in
ſti.de obli.in prin.ff.de ac.ꝛ ob.l.obligationum ſubſtātia in
prin.inſti.de rebus eorum in fi. Octauo pro naturali propri
etate.ff.de pac.ſi vnus.§.pactus.vſ.quod in ſpē. Nono di
citur ius locus vbi ius reddif.ff.de iuſti.ꝛ iure.l.pſt.§. alio
Decimo dicitur ius.i.iuris impoſitio nam lex ponit dīiam i
ter conditionem iuris ꝛ facti.nam facti conditio non ineſt
rei ſed ab extrinſeco imponitur ſꝫ conditio iuris ineſt ab in
trinſeco ꝛ a iure imponitur.ff.de condi.ꝛ de.l.mſtū.cuius le
gis rō habetur.ff.de cōdi.ca.da.ſi pecuniā.§.Itē ſiquis. Vn
cimo dicitur domininm.ff.de cura.furi.cōſilio.§.eū. Duode
cimo dr̄ idem quod totale.vel totaliter.vt pre.§. pactus.ij.
rñ.ꝛ.l.ſi tibi.x §.qdā.vnde hoc habef ipſo iure.i.totaliter
nullo extrinſeco opante.ē.de elec.quāq̄ꝫ.ij.rñ.ꝛ ꝺ vſur.quā
q̄ꝫ in fi. Idem ſi dicaf eo ipſo vel ipſo facto.ē.co.lib.de elec.
qua ſit in fin.de penis.c.vlti.§. preſenti de ſenten.excō. eos.
Tertiodecimo pōitur pro iuris capacitate.ff.de capi.di.l.le
gatum in fi.ꝛ ratio rdditur eo.ti.l.eas. Quartodecimo po
nitur pro iuris neceſſitudine vt ius ſanguinis vel agnationis
.ff.eo.ti.l.iura.ff.de iuſti.ꝛ iure.l.fi. Quītodecimo pro iuris
efficatia.ff.eo.ti.quod attinet. ꝛ pre.l.eas. de ca.di. Sexto
decio pro iuris deciſiōe vel determinatiōe.ff.ad.l.aquil.ſi
ex plagis.§.in cliuo.ibi ius eſt i cauſa poſitū ideſt iuris rſpō
ſio poſita eſt i exemplificatione facti.ſic dicitur queſtio iuris
.ff.de ſta.ho.l.arethuſa. Decimoſeptimo ius ſumitur pro to
to corpore iuris. vnde is habet totum corpus iuris.i. om
nia volumina iuris ſcripti.ē.e.li.de priui.c.ij. Decimoctauo
dr̄ ius quod ſcriptum vel iure ſcripto ē approbatum vt lau
dabilis ꝯſuetudo.ff.de aqua plu.arcen.l.ij.§.labeo in fi.ff.de
iuſti.ꝛ iur.l.pſt.i.ij.ꝛ.iij.rñ.iſti.ꝺ iure natu.gē.ꝛ ciui.§.ꝯſtat.
ꝛ.§.ex nō ſcripto.ē.co.lib.de elec.quāq̄ꝫ in prin. de ſup.ne.
pre.c.romana.viij.di.quo iure.ix.q.iij.cōqueſtus. Decimo
nono dr̄ ius quod iuſtum eſt habendo reſpectū ad id qȯ fie
ri conſueuit lꝫ de ſe ſit iniuſtum.ff.de iuſti.ꝛ iur.l.pſt.§. pre
toꝛ. Vigeſimo ponif pro ſeruitute vt iu ius aque ducende.ff.
de ſerui.vr. pre.l.j. Vigeſimoprimo pōif pro titulo iuris.vñ
iſte debet docere de iure ideſt de titulo.ff.ſi ſerui.vendi.ſi qs
diuturno in prin.ē.de con.preben.cum noſtris. Vigeſimoſe
cundo dicif qualitas indiuidua ſupra de prebē.dilecto.vſ.
ſe. Et ponebat ibi verſus. Ius aqua. Ius rectū: ius dicitur
eē poteſtas. Ius ars forma rigor vinculū nā locuſq̄ꝫ. Impo
nēs dōinans totū capieſq̄ꝫ neceſſe Effice ꝺcide corpꝰ ſcrip
tū dic iniq̄. Ius titulus ſeruitꝰ quali quoq̄ꝫ ꝺnotat hoc ius.

Cceſſorium. xlij.nām regule iu
ris ciuilis vt vide
bis ſuper gl.ꝛ antique cōcordātie non poſue
rūt hanc dictiōeꝫ quā tñ poſuit noua dc.ſi ſu
per quā alle.gl. Inter diuerſos autē modos
quibus dr̄ natura ſumitur pro quadā in rebꝰ
nāliter inſita que de ſimilibus ſimilia procreat vel producit.
Acceſſorium ergo ex pricipali productū vel ꝺriuatum illiꝰ
efficatie virtutis ꝛ nature eſſe debet cuius eſt producens vl
deriuans. ¶ Sequi congruit.ornatus cā poſitum qꝛ ſuffici
ebat dicere ſequitur ꝛ importat neceſſitatem.ſic ſupra de vi.
ꝛ ho. cle.clerici.ij.poſt principium.ff.de offi.preſi.l. cōgruit.
ſic ꝛ pars dꝫ congruere ſuo toti.viij.di.que contra mores.ꝺ
ſpon.du.c.ſi.principalis contra.ff.de eo qȯ cer.lo.l. centum.

capue.ꝛ.l.ſi.ff.de fun.inſtruc.ſi cui fundum.in quibus acceſ
ſorium non ſequitur nām principalis. ¶ So.cōtraria locuꝫ
habent quādo i acceſſorio repitur ꝓuiſio vel diſpoſitio ſpā
lis alias locus eſt regule ꝛ eſt rō prouiſio vel diſpō ſpecialis
derogat illi que virtue iuris vel ſignificatione verborum in
telligebatur icluſa.C.de pac.conuen.l.ſi.ff.de vul.ꝛ pu.ſub.
.l.coheredi.§.qui patrem Dy.ꝛ ſimile de or. cog. tuam qui
fi.ſint le.latoꝛ.ē.co.li.de ſentētia excōmunica.ſi iudex. Dice
bat ēt Io.mo.regulā locū habere qñ pncipale ꝛ acceſſoriuꝫ
ſunt diuerſa ſeſe nō attingentia nec acceſſoriū certā determi
nationnem habet. tunc enim induit naturam principalis.
¶ Glo.j. ponit exempla ꝛ dicit vnde ſumpta. ¶ Secūdo
ſucceſſiue ſignat ꝛ ſoluit.vj.ꝯria. ¶ Tertio ponit q̄ꝫdā diſti
ctionem Accur.ꝛ ſubdit concoꝛ.duas. ¶ In glo.j.ibi cū pn
cipalis ſequitur cā non ſubſiſtit plerunq̄ꝫ nec ea que ſequū
tur locum habent ꝛ idē.§.ſe.ibi.l.j.ꝛ autj.ſacramenta.vēdi
tio fcā per minorē ꝛ iurata non reſcinditur pp etatem. ꝛ ibi
quid tamen legato vſufructu fundi q accedit ville lꝫ extīcta
ſit villa durat vſufructus.ꝛ ibi generaliter fideiuſſoꝛ debito
ris heres liberatus eſt a fideiuſſione ꝛ quaſi reus:ꝛ ibi.l. ij.
legato ſeruo cū peculio extiguitur legatum peculij illo alie
nato mortuo vel manumiſſo:idem in penu cum vaſis legata
ꝛ cōſumpta ꝛ hoc vult.l.ſe. ¶ In glo.j.ſ.dotis vt dicit Io.
mo.qꝛ dos non pōt eē ſine matrimonio lꝫ mr̄imoniuꝫ poſſit
eē ſine dote:patet ꝙ dos accedit matrimonio.ff. de iure do.
l.iij.poſſet etiam exemplū poni in dote ꝛ additamento dotj
.ff.de pac.dota.inter ſocerum.§. cū inter obligatione princi
pali ꝛ acceſſoria .ff.de iſtito.cuicūq̄ꝫ.§.ſi ei quē ꝛ in legatj.ff.
de le.iij. prelijs.§.qui domuꝫ. Item per.l. C.de vſuris eos.i.
rñ.ſm eū ꝛ ibi de reſcrip.c.j.ꝛ de pre.ſuper eo. ꝛ ibi debita.
per que iura pꝫ vt etiā dicit Dy.regulam locū habere ſiue lo
quaf de pricipali iducēdo ſiue tollēdo ſiue cōfirmādo ꝛ ibi.
xl.annorū hoc qñ intentaf cōtra debitorē vl eius heredē ali
as iterdū quadriēnio quādoq̄ꝫ.x.vel.xx.vel.xxx.ānis tollif
qȯ dic vt nota.in ſpe.ꝛ de pſcrip.ad fi.ꝛ vide qȯ no.ꝺ pac.ſi
tibi.§.ꝺ pignore:ꝛ ibi pacta q̄ ꝯ ꝛ.ff.ad.l.fal.qȯ ꝺ hōis.§.j.

b **Abeo** cordi vt dixi ſup rubrica certas q̄
ſtiones p alios vel p me ſolēniter
diſputatas ſb h ti.collocaf q̄re couēief ſb iſta re
gula huiꝰ ordis pria illa q̄ſtio ꝺſcribef q̄ actui di
ſputatiōis ꝯuenit ꝛ p regulā termiaf q̄ talē p me diſputata.

a **Rtat** ſtatutū doc. legētes vt diſputent
ꝛ vt queſtiones diſputatas ifra cer
tū dieꝫ in ſcriptis ſtationario tradant. Doctoꝛ
priuilegiatus ꝙ diſputare non tenef diſputauit
ſed queſtionē diſputatā ſtationario nō tradidit queritur an
inciderit in ſtatutum. ¶ Pro doctore primo ꝛ contra eum
ſcōo qnarius inducetur numerus tñ pgnans. Aperief tertio
dubiū queſtiōis ꝛ per id dabitur ſolutō.ꝛ cōtrarijs ſatiſfiet.
Primo ꝙ non inciderit inducunf tria procedētia ex dec.cu
pientes.ē.co.li.de elec. Primū colligif ex notatis circa pn
cipiū in glo.in hoc caſu vbi patet poſt Guilf.ꝛ Gar.ꝙ ele
ctus cathedralis vel regularis eccleſie qui non aſtrictus ſed
ſola voluntate pro cōfirmatione vadit ad curiā nō artaf ad
tempora ꝛ formā dec.illius. Scōm ex decreta.nō deceat eo.
ti.vt ibi ēt no.in glo.ij.vbi patet ꝙ eligētes qui non artati ſꝫ
ex nuda voluntate vadūt ad curiam electiōis negotium in
ſtructuri nō habēt circa pcipiendos bñficiorū frucus priuile
giuꝫ illius dec. Tertiū pꝫ eo.ti.ſi poſtq̄ꝫ.ij.rñ.ꝛ eo qȯ ibi no.
glo.ij.vbi ſi talis electus q volūtate nō neceſſitate vadit ad
curiā ſi recedat illicentiatus nō icurrit penā dec. cupientes.
¶ Ex his tribus cōcluditur doctorē q non neceſſitate ſꝫ vo
lūtate diſputauit ad illa nō teneri ad que tenetur neceſſario
diſputans ꝛ ſic nec in terminis queſtionis ſtatuti penā icur
rit. ¶ Scōo iducif decre. cū inter vniuerſas ꝺ elec.per quā
pꝫ ſꝫ verā lecturā modernorū licet ibi glo.cōtra ꝙ ſi cano
nici vacantis eccleſie vocant ad electionē nō vocandū ꝛ il
lo non expectato eligāt tenet electio cum ꝯ conſtitutionem
aliquaꝫ

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

aliquā non ſit facta licet illi venienti teneri poſſit ad expen-
ſas ⁊ itereſſe vt ibi ſatis ſcripſi. ¶ Tertio inducit dec.,cū di
lecti eo.ti.vbi compromiſſarius q non ex forma mandati ſed
nuda volūtate ſcrutatus eſt vota compromittentiū illa non
habet ſeq neceſſe. ¶ Quarto inducit lex tutor.C.de nego.
ge.per quem patet ꝙ in volūtarie gerente alterius negotia
ſufficit ꝙ aliqd fecerit ad amici commodū non ſic in illo qui
gerit neceſſario vt tutor vel curator in qbus requiritur ple-
na geſtio.ſuper quo vide ꝙ ſcripſi de procura.non iniuſte.i
ſi.Dicit ergo doctor ſatis eſſe ſtudentibꝰ ꝙ in paucis ſuo la
bore conſuluit qui contentari debent de gratia ſibi facta.vt
eccle.bene.c.vni.potiſſime qꝛ ⁊ ſine aſſignatione predicta ip
ſum diſputare eſt qd perfectum ⁊ vtile ⁊ licet qſi qꝫ gratio-
ſe facientem penitere de iſtitu.cum veniſſent. ¶ Quito idu
cuntur leges.C.de excu.tuto.volūtarie tutele munera priui
legijs non derogant.C.de his q ſpon.mu.ſub.l.ij.⁊.iij.C.de
epi.⁊ cle.autꝫ.preſbyteros.i.Item ſublata perſonali rema-
net hypothecaria vt ħ no.per que concluditur ꝙ licet diſpu
tauerit remanere priuilegium non tradendi facit qd ſcrip-
ſi poſt Compoſt.de conſti.cum acceſſiſſent qui tenet hāc eē
regulam ꝙ vnico actu priuilegiū non tollitur contraria ſūt
ſpecialia propter conſideratione odij vl fauoris. ¶ In con
trarium inducitur qꝛ diſputare ⁊ tradere aut dices eſſe cōne
xa aut ſm acceſſoriū primi aut duo ſeparata.primis duobus
caſibus ex quo alterum apprehendo renunciaui priuilegio
.ſ.diſputando tenet reliquum.ſ.ad traditionē ſiue illud di-
cas connexū ſiue acceſſorium.primū patet.ſ.de conſti.tranſ-
latio.iij.q.vj.hec quippe.lxxxj.di.tantis.ſa.de preſcrip.cū ex
offi.ſcdꝫ patet hic cum cor.⁊.ſ.de no.op.nūcia.cum ex iniun
cto ⁊ ꝙ no.eo.li.de reſcrip.c.j.in glo.ij.Unico ergo actu ſit
perditum priuilegium vt pre.decre.cū acceſſiſſent de prebē.
pro illorum.C.de iure do.impe.l.ij.quod de facili perdit.C.
de iure aure.ānu.l.j.⁊.ij.C.ad.l.cor.d fal.ſi qs decurio.ex ſcō
meo ius meum perdo.ff.de diuor.l.ſi. vnde ⁊ ſe agnoſcēdo
iudicium qs renunciat excuſationi.ff.de va.⁊ excu.mu.l.pre
tor.§.ſi poſt.Tertio caſu cum dicis illa duo ſeparata ergo te
net tradē cū ſup traditione priuilegiatus nō fuerit ⁊ ipſorū
cā ſit diuerſa.nā primū preſentibus tm̄ diſputātibus ⁊ audi
entibus proficit.ſecundū etiam abſentibus ⁊ poſteris.priui
legiatus ergo ſuper diſputationis labore contra vtilitatem
preſentium nō propter id priuilegiatus eſt cōtra actus memo
riam ⁊ vtilitatem poſterū vt infra dicet. ¶ Scdo inducit
contra doctorem qꝛ ex quo poſuit principiū ⁊ finem ponere
debuit.de cōdi.j.nullus epo.⁊ dꝫ aut totū agere:aut nihil de
cōſe.di.ij.cōperimus ſicut de pupillo dicit circa noīa per tuto
res data.ff.de admi.tu.cum queritur.imitetur ergo doctor
creatorē ſuum qui non nouit opus imperfectum de bap.ma
iores.verſi.ſed adhuc. ¶ Tertio contra doctorē iducit .C.
de his q ſpō.mu.ſub.l.j.li.x.⁊ quod ibi in rubrica no.vetera
ni eni qui cū poſſent vti immunitate paſſi ſunt ſe in ordine de
curionū eligi ad excuſationē non redeunt ⁊ muneribus fun
gi coguntur vt ibi.ff.d priui.vetera.l.vlti.Fortius ergo iſte
qui ſeipſum poſuit in ordine diſputātiū excuſatione nō vtit
⁊ ad perficiendū munus artatur. ¶ Quarto cōſtat ꝙ mul
ta ſunt a pncipio volūtaria que ſi ichoent eorū proſecutio ē
neceſſaria hinc eſt ꝙ heres qui accuſauit occiſorem defun-
cti illo abſoluto non tenet appellare.ff.ad ſilla.propter vene
ni in ſi.ſi tm̄ appellauerit tenetur proſequi.C.eo.ti.l.minori-
bus ⁊ ſic ſoluitur dictarū legum contrarium i pre.l.propter.
¶ Quinto conſtat ꝙ quis ad icerta nō tenetur que tamē ſi
aggreditur omnē incertitudinem tollere debet vnde non te
net quis agere nec in cauſa propria appellat ſi tamē agit per
ſonali vel appellat ante ſententiam debet exprimere cauſam
vt tollatur incertudo de li.ob.c.ſi.de ap.vt debitus de elec.
vt circa.ſ.eo.lib.Cum ergo ſtatutū de tradendo cōtra incer
titudinē ſolutionis ſit factū vt eius certitudo per poſteros
haberetur tradere tenebat ex quibus ⁊c. ¶ Pro ſolutiōis
veritate videnda aduertendū eſt ꝙ queſtio non proponitur
de doctore nō incluſo ſtatuto puta non legēte vel viatore q
cum ſtatuto ligatus non fuerit dici nō pōt ꝙ diſputando re

nūciet priuilegio ⁊ reſubmittatur ſtatuto ⁊ i tali procedunt
que pro doctore ſuperius ſunt inducta.Item nō proponitur
queſtio d priuilegiato in duobus vt nō teneatur diſputare ⁊
ſi diſputauerit non teneatur qſtionē tradere qꝛ tunc nullum
dubiū ſed proponit in illo qui tenebatur diſputare ⁊ trade-
re ſed p priuilegiū eximebatur ab onere diſputādi.⁊ per cō-
ſequēs vel tacitū ⁊ ab onere tradēdi pp impoſſibilitatē que
impoſſibilitas ceſſat eo diſputante:⁊ illō cōſequēs: vel taci
tū ſicut orit ſic ⁊ tollit p.l.iij.C.ſi pen.ap.mors interuenerit
⁊ .C.ſi reus vel accu.l.vlti.per qs pꝫ ꝙ ſi dānatus d crimine
q appellauerat mortuꝰ ē appellatione pēdente ſi bona non
expreſſe ſꝫ tacite dānata erant ex qlitate crimis extincta cā
crimis p mortē extincta erit ēt cā bonorū.ſed ſi nō tacite vl
p cōſequentiā ſed expreſſe fuiſſent bona dānata lꝫ extincta
eſſet cā criminis remanet qſtio ſuper bonis p quas leges ⁊
ea q notantur d cle.cōiu.qd a te.⁊ p.l.iij.§.q hꝫ.ff.d ſerui.vr.
pre.⁊ p hanc regulā dico doctorē de quo qrit i ſtatutū icidiſ
ſe.lex volūtarie vt ibi no.in.l.j.⁊.ij.glo.n̄ obſtat ſed facit p.
munꝰ.n.tutele volūtarie ſuſceptū lꝫ n̄ piudicet q ad alia mu
nera quo ad illō piudicat ⁊ ad inuētariū tenebit ⁊ ad reliq
tutorū onera.⁊ obligata erūt ipſius bōa. ſic ēt rn̄det ad.l.ij.
⁊.iij.C.de his q ſpō.⁊ ad auc.preſbyteros.ij.C.de epi.⁊ cle.
ad id qd dr iſtū feciſſe gratiaꝫ.rn̄detur ꝙ nō ppꝛie fecit gra
tiā ſꝫ renunciauit gre ſibi facte quo ad iſtum actū.ppꝛie eni
faceret gratiam alias nō icluſas de quo ſupra dixi.

Ctus legitimi.l.vt dixit Jo.mo.actus de
potētia egreditur.⁊ ideo dicit effe-
ctus potentie.Legitimū āt dicit qd obuenit vel
firmat a lege.ff.de ver.ſig.l.lege obuēire.Ex qui
bus ꝯcludit ꝙ actus.i.effectus potentiarū lege velati vl ap
probati nō recipiūt diē vel conditionē contra ſubſtātiā vel
nām ipſorū actuū imo adiectiōes q tales ſunt ificiūt ipſos
actus hoc pꝫ in matrimonio de cōdi.appo.c.vlti.⁊ ſic oꝫ itel
ligi hāc regulā aut eā reſtringi ad certos actus vt ſic regula
in cōtrariū maneat vt dicā ſuper glo.neqꝫ diem heredis.in-
ſtitutio nō recipit diem certā.ff.de heredi.inſti.l. hereditas.
inſti.de heredi.inſti.§.heres in diē recipit tn̄ cōditionē.Iteꝫ
diē incertā.ff.de here.inſti.l.ſi quis inſtituatur ⁊.l.ſi ſub con
ditione.⁊.l.qui filio ⁊.C.de here.inſti.l.extraneum diuerſi-
tatis rō vt dicit Dy.qꝛ qd in ſe non recipit diuiſionem i par
tes nec recipit diuiſionē in ptes tēporum ⁊ ecōtra.ff.d teſta.
mi.l.miles cū heredē.§.qd diximus ⁊ de vſufruc.l.vſufru-
ctus ⁊ ab initio.ſꝫ iſtitutio heredis nō recipit diuiſionē in ſe.
qꝛ nō poteſt qs pro parte decedere teſtatus imo cā teſtati
trahit ad ſe cām inteſtati.ff.eo.l.ius noſtrū.vnde limitatio
tpis habet pro nō adiecta ⁊ valet inſtitutio p toto tēpor vt
in pre.l.hereditas ⁊ .§.in diem.vbi vō ſit inſtitutio ſub condi
tione vel in diē incertā que ſimilatur conditiōi horū euētus
trahit in tps retro.ff.de teſta.mi.l.qd dr.⁊ ideo non videtur
pro pte inteſtatus ſꝫ in toto teſtatus cū euenit dies vel con-
ditio. ¶ Prima glo.dicit vnde ſumpta fuit ⁊ ponit exem
pla.ſcdo ſignat ſucceſſiue ſex cōtraria ⁊ ſoluit.tertio oſtēdit
regulam iuris ciuilis cautius formatā. ¶ In.j.glo.ibi actus
legitimi ſequit q non recipiūt diē vel conditionē veluti emā
cipatio acceptilatio hereditatis aditio ſui optio tutoris da
tio in totū vitiat per tēporis vel cōditionis adiectionē ⁊ ibi
hec venditio vēdit dn̄s ſeruū ſub conditione ſi rationes ipſi
us arbitrio cōputauerit. ¶ In glo.j.ibi exemplificat ⁊ po-
nit ēt Dy.exemplū in auctoritate tutoris q ſi interpōatur ſb
conditione interpoſitio ē nulla.ff.de auc.tu.l.⁊ ſi conditio-
nalis.⁊ ibi ſecus. quare ſecus no.C.de teſta.tu.l.j.vbi duas
rationes reddit glo.additur tertia qꝛ obmiſſuꝫ a teſtatore
propter diem vel conditionem ſuppleri poteſt per iudicem
quod non ꝯuertitur ⁊ ibi ſatiſdederint tenet Tan.vt refert
Bar.in veneriali.xxxvj.ꝙ etiā in collatione eccleſie hec cō-
ditio poteſt apponi licet per ſubditos apponi non debeat d
hoc.viij.q.iij.in ſumma.Dama.in qōne.vj.de preben.dicit
hanc conditionem indebitā cum ſatiſdatio nō debeat exigi
niſi a ſuſpecto.xxviij.di.d ſyracuſane qꝛ vero i tutore datiuo